
KFIR

Klagenemnda for industrielle rettigheter

AVGJØRELSE

Sak: 22/00050
Dato: 24. oktober 2023

Klager: Aker Solutions AS
Representert ved: Zacco Norway AS

Innklaget: Viewpoint AS
Representert ved: Håmsø Patentbyrå AS

Klagenemnda for industrielle rettigheter sammensatt av følgende utvalg:

Sarah Wennberg Svendsen, Arvid Øvrebø og Jonny Roaldsøy

har kommet fram til følgende

AVGJØRELSE

1 Kort fremstilling av saken:

- 2 Saken gjelder klage på Patentstyrets avgjørelse av 19. januar 2022, hvor patent nr. 344991 ble opprettholdt i endret form. Tittelen på patent nr. 344991 (heretter kalt stridspatentet) er «Merdsystem med kamre for fôr». Den tekniske løsningen gjelder et merdsystem for oppdrett av fisk som er egnet til å posisjoneres på værharde lokaliteter.
- 3 Saken har sin bakgrunn i en innsigelse som ble fremsatt den 16. oktober 2020 av Aker Solutions AS, jf. patentloven § 24. Under innsigelsesbehandlingen innleverte patenthaver Viewpoint AS et endret kravsett datert 28. september 2021. Etter at partene hadde inngitt sine skriftlige innlegg i saken avsa Patentstyret avgjørelse med følgende slutning:

«Patent nr. 344991 opprettholdes i endret form med patentkrav mottatt 2021.09.28, samt beskrivelse og tegninger som opprinnelig meddelt».

- 4 Klage på Patentstyrets avgjørelse kom inn 31. mars 2022 fra Zacco Norway AS på vegne av Aker Solutions. Innklagede, Viewpoint AS, innleverte et subsidiært kravsett den 31. mai 2022 og et atter subsidiært kravsett den 29. august 2022.
- 5 Stridspatentets opprettholdte kravsett av 28. september 2021 består av ett selvstendig krav og ett uselvstendig krav og lyder slik:

«1. Merdsystem (1) for oppdrett av akvatiske organismer, hvor merdsystemet (1) omfatter en ytre omkransende stiv struktur (2) og én innvendig, lukket innhegning (3); den ytre omkransende stive strukturen (2) danner et øvre parti (20) og et nedre parti (29), karakterisert ved at den ytre omkransende stive strukturen (2) omfatter en flerhet kamre (8) for fôr, hvert kammer (8) omfatter én eller flere beholdere for fôret, og hvert kammer (8) er forsynt med en egen fôrdistributør.

2. Merdsystem (1) i henhold til krav 1, hvor kamrene (8) er posisjonert på innsiden av den omkransende stive strukturen (2).»

- 6 Det subsidiære kravsettet innlevert 31. mai 2022 består av ett selvstendig og ett uselvstendig krav og lyder slik:

«1. Merdsystem (1) for oppdrett av akvatiske organismer, hvor merdsystemet (1) omfatter en ytre omkransende stiv struktur (2) og én innvendig, lukket innhegning (3); den ytre

omkransende stive strukturen (2) danner et øvre parti (20) og et nedre parti (29), karakterisert ved at den ytre omkransende stive strukturen (2) omfatter en flerhet kamre (8) for fôr, hvert kammer (8) omfatter én eller flere beholdere for fôret inne i kammeret (8), og hvert kammer (8) er forsynt med en egen fôrdistributør.

2. Merdsystem (1) i henhold til krav 1, hvor kamrene (8) er posisjonert på innsiden av den omkransende stive strukturen (2).»

- 7 Det atter subsidiære kravsettet innlevert 29. august 2022 består kun av et selvstendig krav, og lyder slik:

«1. Merdsystem (1) for oppdrett av akvatiske organismer, hvor merdsystemet (1) omfatter en ytre omkransende stiv struktur (2) og én innvendig, lukket innhegning (3); den ytre omkransende stive strukturen (2) danner et øvre parti (20) og et nedre parti (29), karakterisert ved at den ytre omkransende stive strukturen (2) omfatter en flerhet kamre (8) for fôr, hvert kammer (8) omfatter én eller flere beholdere for fôret inne i kammeret (8), og hvert kammer (8) er forsynt med en egen fôrdistributør, og hvor kamrene (8) er posisjonert på innsiden av den omkransende stive strukturen (2).»

- 8 Under saksbehandlingen i Patentstyret ble følgende mothold trukket frem:

D1: NO 337333 B1

D2: WO 2017/153417 A1

D3: NO 20170769 A1

O1: Internettvideo av «Ocean Aquafarms» anlegg

O2: Nettsted som viser «Ocean Aquafarms» anlegg

O3: Internettvideo (Youtube) av «Nordlaks havfarm»

O4: Bilder av «Ålvora» stålanlegg fra Steinvik Fiskefarm AS

O5: Internettvideo av «Fjordmax» anlegg

O6: Presentasjon av «Fjordmax» anlegg på Norsk Offshore Havbruksdag 2017

- 9 For Klagenemnda har klager i tillegg fremlagt følgende mothold:

D4: NO 20170822 A1

O7: Utdrag fra Akva Group AS' nettside

O8: Utdrag fra Betten Maskinstasjons nettside

10 Grunnene for Patentstyrets vedtak er oppsummert som følger:

- Patent nr. 344991 opprettholdes i endret form med patentkrav mottatt 28. september 2021, samt beskrivelse og tegninger som opprinnelig meddelt.
- Det er tilstrekkelig tydelig angitt i beskrivelsen at fôrdistributøren ikke er en slange, men en distributør som leder fôret fra en fôrbeholder til en fôrspreder via en slange, for eksempel ved bruk av trykkluft.
- Kravsettet innsendt av patenthaver 28. september 2021 oppfylder vilkårene i patentloven §§ 13 og 19. Kravsettet inneholder ingenting som ikke fremgikk av søknaden da den ble inngitt, og innebærer ikke en utvidelse av patentets verneomfang.
- Patentstyret anser motholdet D2 som den nærmeste kjente teknikk. D2 viser en merd med flere fôringslanger. D2 nevner ikke bruk av flere fôrdistributører. Det fremgår heller ikke i D2 at den ytre omkransende stive strukturen omfatter en flerhet kamre for fôr, og at hvert kammer er forsynt med en egen fôrdistributør, slik som i oppfinnelsens selvstendige krav 1. Oppfinnelsen er derfor ny i forhold til D2.
- Det objektive tekniske problem som løses ved oppfinnelsen ifølge krav 1 kan formuleres som: Hvordan finne en utforming til en merd som kan opprettholde sikker og uavbrutt fôring av fisk.
- Patentstyret mener at en fagperson på området som står ovenfor det angitte objektive tekniske problemet ikke ville blitt inspirert av anlegg angitt i D1, D3, O1-O4 eller O6 til å modifisere anlegget i D2 for å komme frem til merdsystemet ifølge krav 1. Fagpersonen ville derfor ikke komme frem til løsningen angitt i det selvstendige krav 1 uten oppfinnerisk innsats. Merdsystemet ifølge krav 1 i patentet skiller seg følgelig vesentlig fra de kjente løsningene som nevnt over, er oppfinnerisk og oppfyller betingelsene i patentloven § 2 første ledd. Tilsvarende gjelder for uselvstendig krav 2, siden krav 2 viser til krav 1 og derfor omfatter alle trekk angitt i krav 1.

11 Klager har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Patentstyrets avgjørelse er feil. Oppfinnelsen slik den er definert i kravsettet av 28. september 2021 mangler nyhet og oppfinnelseshøyde, jf. patentloven § 2 første ledd.
- Alle motholdene omfatter et flertall oppbevaringsmuligheter for fôr. Trekkene «kammer» og «beholder» i krav 1 avgrensner derfor ikke mot noen av motholdene. Den innskutte betingelsen om at «... hvert kammer (8) omfatter én eller flere beholdere for fôret ...» er ingen reell begrensning; dette trekket er nødvendigvis alltid oppfylt når man har et kammer for fôr, siden kammeret ikke kan ha null beholdere.
- Patentstyret har feilaktig lagt til grunn at fôrdistributøren ikke er en slange. Det er ingenting i patentets beskrivelse som tilsier at fôrdistributøren ikke kan omfatte en slange. Den naturlige tolkningen av begrepet fôrdistributør vil være «arrangementet som

distribuerer fôr». Det er ikke naturlig å tolke kun blåseren til å utgjøre fôrdistributøren, når denne kun utgjør én komponent for den pneumatiske distribusjonen av fôr. Patentets formulering at «...hvert kammer (8) er forsynt med en egen fôrdistributør» gir heller ikke mening uten å ta hele systemet i betraktning; blåseren alene kan ikke distribuere fôr.

- Alle de anførte motholdene viser en struktur tilsvarende den som er spesifisert i ingressen til patentkrav 1. Videre viser alle motholdene at den stive strukturen omfatter en flerhet kamre for fôr, og at hvert kammer (nødvendigvis) omfatter én eller flere beholdere. Dette går tydeligst frem fra mothold O2, som tydelig viser siloene på flyteren. Krav 1 mangler nyhet i lys av mothold O2.
- Patentstyret legger til grunn at kravet har nyhet ved at O2 ikke spesifiserer hvordan fôret distribueres fra siloene til merden. Fagpersonen som ønsker å implementere læren i O1 og O2 vet imidlertid at fôret må distribueres fra hver silo og inn i merden, og for å implementere læren i O2 må han eller hun se til sin generelle fagkunnskap og konvensjonell teknikk. Slik velkjent, konvensjonell teknikk omfatter pneumatiske og mekaniske løsninger. Det vises til løsningene fra Akva Group AS (O7) og Betten Maskinstasjon (O8). Ved å benytte slike, ender man opp med en gjenstand som faller under patentkravet.
- Det vil være «omvendt etterpåklokskap» å anta at fagpersonen vil se bort fra det som opplagt utgjør den praktisk mest nærliggende måten å implementere læren i O2 på, nemlig å benytte et av de ovennevnte, velkjente fôrdistribusjonssystemene i tilknytning til fôrsiloene. Patentet, hvis opprettholdt, vil da sperre tredjeparter fra å bruke en løsning som fulgte direkte fra en helt fagmessig kombinasjon av kjent teknikk, og kravet kan derfor ikke ha oppfinnelseshøyde. Det samme gjelder for de øvrige merdsystemene i de andre motholdene, som på samme måte som for O2, i det minste i kombinasjon med konvensjonelle fôrdistribusjonssystemer, leder direkte til oppfinnelsen uten oppfinnerisk innsats.
- Krav 1 mangler også nyhet i lys av D2. Fra beskrivelsens side 16 og krav 6 i D2 lærer fagpersonen at strukturen kan omfatte «fish feeding system – storage and distribution». D2 gir anvisning om at strukturen kan omfatte fôrlagrings- og fôrdistribusjonssystem, og dersom fagpersonen anvender bransjestandarden for sentralfôringsanlegg ender man opp med en løsning som har flere siloer. Noe annet vil gå mot fagpersonens fagkunnskap, siden det ville være beheftet med ulemper å kun anvende en enkelt fôrsilo i et sentralfôringsanlegg.
- Kravet mangler også nyhet, eller i det minste oppfinnelseshøyde, i lys av O3. Videoen viser et merdsystem som innehar trekkene i kravets innledende del. Strukturen omfatter flere fôrluker, som fagpersonen vil oppfatte er anordnet til flere (separate) fôrsiloer på konvensjonell måte. Merdsystemet omfatter flere utføringspunkter (fôrdistributører) til innhegningen. Et ordinært oppsatt sentralfôringsanlegg, som er en del av fagpersonens ordinære fagkunnskap, vil kunne fôre fra to ulike fôrsiloer til to ulike fôrsprede. Kravets

ordlyd er da oppfylt ved at ulike fôrdistributører i denne operasjonelle konfigurasjonen er forsynt med fôr fra ulike kamre (fôrsiloer).

- Patentet mangler uansett nyhet og/eller oppfinneshøyde i lys av O4, O5 og O6.
- Patentstyrets konklusjon om at kammeret kan være en silo er riktig. I henhold til beskrivelsen er kammeret 8 noe som kan tilføres fôr direkte og oppbevare dette, helt i henhold til fagpersonens forståelse av hva en fôrsilo er. Det er ikke «entydig fra beskrivelsen at «kammer» ikke er det samme som en fôrsilo», slik patenthaver hevder. Det vises til definisjonen av «silo» fra Store Norske Leksikon, som angir at en silo er et lagringsrom som kan være oppdelt i en rekke beholdere, noe som stemmer overens med patentets egen angivelse av at hvert kammer kan omfatte én eller flere beholdere for fôr. Også ut fra ordbokdefinisjonen vil fagpersonen tolke patentsøknadens «kammer» til å være det samme som en silo.
- Det ovenstående gjelder også for det subsidiære kravsettet: siden både den ordinære ordlydsbetydningen av en fôrsilo og forståelsen av dette begrepet i bransjen er et lagringsrom som kan være oppdelt i en rekke beholdere, utgjør ikke subsidiært kravsett noen reell ytterligere begrensning sett opp mot de anførte motholdene. Der hvor et kammer i form av en silo gjenfinnes i motholdene, gjenfinnes også den tilføyde betingelsen i subsidiært krav 1 om at beholderne skal være inne i kammeret.

12 Innklagede har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Krav 1 er nytt i forhold til O2 og D4. O2 viser tre enkeltstående fôrsiloer som er fordelt oppå og rundt flyteren. Én silo utgjør én beholder. Tar vi vekk siloen, står det ikke igjen noen struktur som kan kalles et kammer i ordets vanlige betydning. Det samme kan sies om D4, som viser fire frittstående fôrsiloer som omkranser en lukket merd.
- Krav 1 er nytt i forhold til læren i D2. D2 lærer ikke hva som menes med «feeding station» og figurene angir heller ingen struktur som kan tolkes som en «feeding station». Det er klart at D2s «feeding station» ikke er ekvivalent med patentets «fôrdistributør». Beskrivelsen i D2 inneholder ingen referanse til: «silo», «container», «receptacle», «reservoir» eller «receiver». Begrepet «tank» brukes én gang om fisketanker på land. D2 inneholder derfor ingen informasjon om hvordan fôret skal lagres i fiskeoppdrettssystemet som beskrevet.
- Innsiger viser til D2 side 16 og krav 6, som oppgir at systemet kan inneholde ett eller flere (under)systemer, blant annet «Fish feeding system – storage and distribution». Dette er ingen entydig peker, fordi det ikke angis eksplisitt hvilke av de opplistede system det er ett av og hvilke system det er flere av.
- Krav 1 er nytt i forhold til O3. Oppdrettssystemet i O3 er funksjonelt delt i et baugparti og et oppdrettsparti. Baugpartiet omfatter ingen oppdrettsmerd. Baugpartiet omkranser

ikke en innhegning. O3 skiller seg fra patentet ved at kamrene ikke er posisjonert i den omkransende strukturen (rundt en merd), men i baugpartiet.

- Krav 1 er også nytt i forhold til O4, O5 og O6.
- Klager konkluderer feil i sin påstand om at «kammeret ikke kan ha null beholdere». Dette er mulig så lenge «kammer» ikke er det samme som «beholder»/«silo». Kammeret vil ha null beholdere inntil disse plasseres i kammeret. Det fremgår av patentet at en beholder ikke er det samme som et kammer. Når beholderen er inne i kammeret, betyr det at kammeret omgir eller huser beholderen. Patenthaver mener derfor at «... hvert kammer (8) omfatter én eller flere beholdere for fôret...» er en reell begrensning.
- Beskrivelsen angir på side 9 linje 28-31 og i figur 5 at hvert kammer er avgrenset av en bunn, en sirkulært formet struktur, et sirkulært formet skvalpeskott, sideskott og en topp. Patenthaver er ikke enig i at en slik utforming av kammeret vil oppfattes som en konvensjonell fôrsilo. Kammerets «gulv» vil være formet som en del av en «sektor» og to av veggene vil være parallelt krumme.
- Patenthaver er ikke enig i at «kammer» vil bli oppfattet å tilsvare konvensjonelle fôrsiloer. Fagpersonen vil forstå at patentets «kammer» er et rom som inneholder en silo eller tilsvarende. I omtalen av en kornsilo i Store norske leksikon fremgår det at en silo kan bestå av flere celler. Det er ikke typisk at en silocelle er oppdelt med flere interne skott. Én silo kan bare omfatte én silocelle. Patentet bruker ikke begrepet silo eller celler.
- Patenthaver er enig med Patentstyret i at fôrdistributøren ikke er en slange. Klagers anførelse framstår som en selvmotsigelse. Innledningsvis hevdes det at det er feil at en distributør ikke er en slange, i betydningen at distributøren kun er en slange. Avslutningsvis anføres at fôrdistributøren kan omfatte en slange. Patenthaver mener at en slange i seg selv ikke kan betegnes som en fôrdistributør.
- Krav 1 skiller seg vesentlig fra kjent teknikk og er oppfinnerisk. D2 angir ingen detaljer for hvordan fôrdistribusjonen utføres. Innsiger spekulerer i hva som kan være «åpenbare nærliggende løsninger». Innsiger spekulerer videre i at et sentralfôringslager med flere separate fôrsiloer (i henhold til bransjestandard) kan være en løsning for D2. Innsiger spekulerer også i at D2 kan være forsynt med lokale fôringslagre. Disse spekulasjonene er feilaktige. Patentet gjelder ikke ett sentralfôringslager. Patentet gjelder en løsning der det er minst to kammer for fôr og hvert kammer har en egen fôrdistributør.
- Krav 1 er oppfinnerisk i forhold til O2 og de angitte kombinasjonene av O2 med en fôrdistributør. Klager har ikke tydelig angitt hva som betraktes som nærmeste mothold, og klager har heller ikke formulert et objektivt teknisk problem. Patenthaver oppfatter det slik at klager hevder at kombinasjonen av O2 med løsningen fra Bettens Maskinstasjon (O8), eller O2 kombinert med en industristandard fôrdistribusjonssystem, bringer fagpersonen til oppfinnelsen. Patenthaver legger til grunn at et kammer i patentets

betydning er et rom som omgir beholderen eller beholderne. Siden O2 ikke viser et slikt kammer, vil ikke O2 i kombinasjon med fôrdistributører peke i retning av et slikt kammer.

- Patenthaver mener krav 1 i kravsettet fra 28. september 2021 er tydelig nok og tilstrekkelig nok til å definere oppfinnelsen. For det tilfellet at Klagenemnda kommer til at kravsettet ikke er det, vedlegger patenthaver et subsidiært kravsett som ytterligere tydeliggjør forholdet mellom kammer og beholder. Støtte for endringen finnes i patentet på side 10 linje 7-10.

13 Klagenemnda skal uttale:

14 Klagenemnda er til dels kommet til et annet resultat enn Patentstyret, ved at patent nr. 344991 bare kan opprettholdes i endret form med patentkrav mottatt 29. august 2022, samt beskrivelse og tegninger som opprinnelig meddelt.

- 15 Sakens overordnede spørsmål er om vilkårene for å oppheve stridspatentet er oppfylt, jf. patentloven § 25 første ledd. Klagers anførsler knytter seg til om stridspatentet oppfyller vilkårene i patentloven § 2 første ledd.
- 16 Klagenemnda vurderer først om patenterbarhetsvilkårene er oppfylt for stridspatentet med kravsettet av 28. september 2021.
- 17 Patenterbarhetsvilkårene er i det vesentlige sammenfallende med de som følger av Den europeiske patentkonvensjonen (EPC) av 5. oktober 1973. Norge ratifiserte konvensjonen i 2007, og patentloven er tilpasset dens materielle bestemmelser. Konvensjonen og praksis fra Den europeiske patentorganisasjonen (EPO) har derfor betydning ved tolkningen av patentlovens bestemmelser, jf. for eksempel Rt-2008-1555 Biomar avsnitt 34 og 51 og Rt-2009-1055 Donepezil avsnitt 26.
- 18 Etter Klagenemndas syn omfatter det opprettholdte kravsettet ingenting som ikke fremgikk av søknaden da den ble inngitt, jf. vilkåret i patentloven jf. § 13. Klagenemnda er i tillegg enig med Patentstyret i at det opprettholdte kravsettet tilfredsstiller patentloven § 19 andre ledd, idet patentvernets omfang ved de endrede kravene ikke er blitt utvidet i forhold til kravene i det meddelte patentet. Stridspatentet kan derfor ikke oppheves med grunnlag i patentloven § 25 første ledd nr. 3.
- 19 Etter Klagenemndas vurdering er beskrivelsen i stridspatentet med det opprettholdte kravsettet, så tydelig at en fagperson på grunnlag av denne kan utøve oppfinnelsen, jf. § 8 andre ledd tredje punktum. Stridspatentet kan derfor ikke oppheves med grunnlag i patentloven § 25 første ledd nr. 2.
- 20 Klagenemnda går derfor over til å vurdere om de materielle patenterbarhetsvilkårene er oppfylt, jf. patentloven § 25 nr. 1, jf. § 2 første ledd. Det følger av patentloven § 2 første ledd at patent bare meddeles på «oppfinnelser som er nye i forhold til hva som var kjent

før søknadens inngivelsesdag, og som dessuten skiller seg vesentlig fra dette.» Bestemmelsen oppstiller to grunnleggende vilkår for å oppnå patent – frembringelsen må være ny, og den må ha oppfinnelseshøyde.

Nyhet

- 21 Klagenemnda tar først stilling til om stridspatentet oppfyller kravet til nyhet, jf. patentloven § 2 første ledd. I dette kravet ligger det at oppfinnelsen må skille seg fra all kjent teknikk forut for søknadsdagen. I praksis fra Patentstyrets andre avdeling og EPO er det lagt til grunn at en oppfinnelse mangler nyhet dersom en fagperson klart og direkte kan utlede alle trekkene til oppfinnelsen av et eksisterende mothold, jf. PS-2010-7886 og T 411/98 punkt 4.1. Trekk som ikke er uttrykkelig beskrevet, men som fagpersonen på bakgrunn av fagets alminnelige kunnskap uten videre vil utlede av motholdet, vil også anses for å være kjent.
- 22 Fagpersonen er en tenkt gjennomsnittspraktiker på det aktuelle området. Ifølge Patentstyrets retningslinjer del C kapittel 4 avsnitt 5.3, som er harmonisert med praksis fra EPO, er fagpersonen en «utøvende faglært innen det relevante fagområdet, som har gjennomsnittlig kunnskap og evner og som kjenner til hva som var alminnelig kunnskap på området på den aktuelle dato. Vedkommende skal også antas å ha hatt adgang til hele teknikkens stilling, særlig dokumentene nevnt i granskningsrapporten, og ha hatt til rådighet de midler og kapasitet til å utføre rutinearbeid og eksperimentering som er normalt innenfor fagfeltet. Hvis problemet tilskynder fagpersonen på området til å søke dets løsning innenfor et annet teknisk område, er det fagpersonen på sistnevnte område som er kvalifisert til å løse problemet.» Fagpersonen kan foreta nye nærliggende konstruksjoner, men er ikke i besittelse av oppfinneriske evner.
- 23 I denne saken anser Klagenemnda fagpersonen for å være en ingeniør eller teknisk fagkyndig med kjennskap til merdsystemer og føringssystemer for fiskeoppdrett, og særlig slike systemer som er tiltenkt værharde strøk/åpent hav. Spørsmålet er om denne fagpersonen klart og direkte kan utlede alle trekkene i stridspatentet av et eksisterende mothold.
- 24 Etter en gjennomgang av motholdene i saken har Klagenemnda kommet til alle trekkene i stridspatentet ikke kan utledes av et eksisterende mothold, og at stridspatentet derfor er nytt i forhold til hva som var kjent på søknadsdagen.
- 25 Stridspatentets krav 1 kan deles inn syv trekk:

1.	Merdsystem (1) for oppdrett av akvatiske organismer,
2.	hvor merdsystemet (1) omfatter en ytre omkransende stiv struktur (2);

3.	og én innvendig, lukket innhegning (3);
4.	den ytre omkransende stive strukturen (2) danner et øvre parti (20) og et nedre parti (29),
5.	karakterisert ved at den ytre omkransende stive strukturen (2) omfatter en flerhet kamre (8) for fôr,
6.	hvert kammer (8) omfatter én eller flere beholdere for fôret
7.	og hvert kammer (8) er forsynt med en egen fôrdistributør.

26 Patentstyret anså D2 som det motholdet med flest likhetstrekk til stridspatentet. D2 er en patentpublikasjon som beskriver et halvt nedsenkbart merdsystem for fiskeoppdrett. Klagenemnda bemerker at tallene som står i parentes nedenfor i dette avsnittet viser til nummereringen i figur 1–4 i D2. Systemet omfatter en flyter bestående av et øvre og et nedre oppdriftslegeme som er kontinuerlig, lukket og ring- eller polygonformet. Det øvre og det nedre legemet er forbundet av søyler som kan ha flere mulige tverrsnitt. Denne strukturen er fortrinnsvis laget av stivt materiale sånn som stål. For ytterligere å stive opp strukturen kan det være montert stag eller plater mellom søylene. Det nedre oppdriftslegemet omkranser og bærer en notpose som eventuelt kan lukkes i toppen når den er nedsenket under havnivå. Det nedre oppdriftslegemet kan på innsiden være anordnet med en eller flere ringformete luftfylte domer (6) som har den hensikt å gi fiskene adgang til luft når systemet er i nedsenket posisjon. Domene kan tilføres luft fra en kompressor (20) gjennom tilførselsledninger (21) som kan monteres inne i en eller flere av søylene som forbinder det øvre og det nedre oppdriftslegemet. Av beskrivelsen side 15 linje 4 følger det at hver dom kan utstyres med en fôrstasjon for å lokke fisken til domene og trene fisken til å benytte den. Videre kan de luftfylte domene være en integrert del av flyteren, jf. beskrivelsen på side 15 linje 12. Domene inneholder ikke fôrbeholdere og kan dermed ikke betraktes som kamre for fôr med en eller flere fôrbeholdere. Dessuten er ikke formålet med domene å føre fisken for vekst, men å lokke fisken med fôr til de luftfylte lommene innunder domene slik at fisken får tilstrekkelig med luft. Av beskrivelsen side 15 linje 26 følger det at fiskefôr også kan transporteres ut i notposen fra en fiskefôrforsyning, via en fôrslange som er ført gjennom et J-formet rør (25) i søylene, gjennom det nedre oppdriftslegemet (7) og videre ut til fisken i notposen. Fiskefôrforsyningen er i beskrivelsen kalt «fish feed supply (not shown)». Selve lokasjonen til fiskefôrforsyningen er ikke vist i D2. Klagenemnda legger til grunn at fiskefôrforsyningen ikke kan være en integrert del av flyteren, siden røret med fôrslange er ført gjennom både øvre og nedre del av flyteren i figur 4. Side 16 linje 25 nevner også at systemet kan ha et «fish feeding system – storage and distribution».

- 27 Etter Klagenemndas syn viser D2 en merd med «en ytre omkransende stiv struktur og én innvendig, lukket innhegning; den ytre omkransende stive strukturen danner et øvre parti og et nedre parti», jf. stridspatentets trekk 1–4. D2 beskriver imidlertid ikke at systemet «omfatter en flerhet kamre for fôr», og hvor hvert kammer «omfatter én eller flere beholdere for fôret» og «er forsynt med en egen fôrdistributør», slik som i stridspatentets trekk 5–7. Fagpersonen kan derfor ikke utlede alle trekkene i stridspatentet fra D2.
- 28 Klager anfører at motholdet i O2 er nyhetshindrende. O2 er et utdrag fra Ocean Aquafarms nettside som omtaler merdsystemet Hex Box Norway. O2 utviser de samme trekkene som i stridspatentets trekk 1–4. Etter Klagenemndas syn viser ikke O2 en ytre omkransende stiv struktur som «omfatter en flerhet kamre for fôr», jf. stridspatentets trekk 5. Illustrasjonene i O2 viser at merden har siloer plassert på toppen av en stiv struktur som omkranser merden. Etter Klagenemndas syn er det naturlig å anse disse som fôrbeholdere, men ikke som «kamre for fôr», slik dette uttrykket må forstås i stridspatentet. Stridspatentets «kamre» må forstås som rom som inneholder én eller flere beholdere for fôret. Kamrene i stridspatentet er ment å beskytte fôrbeholderne mot vær og vind. Illustrasjonene i O2 viser ikke om hver av siloene er rom som inneholder «én eller flere beholdere for fôret», slik som i stridspatentets trekk 6.
- 29 Klager anfører at dette trekket ikke innebærer en reell begrensning, fordi et kammer alltid nødvendigvis vil ha minst én beholder. Klagenemnda bemerker at uttrykkene «kamre» og «beholdere» i stridspatentets krav 1 må forstås ut fra sammenhengen de står i. Slik kravet er formulert, må «kamre» og «beholdere» forstås som to forskjellige ting. «Kamre» er rom som er ment å romme én eller flere beholdere inne i kammeret, mens «beholdere» er strukturen som lagrer selve fôret, og som fôret er i fysisk kontakt med under lagring. Så lenge motholdet ikke sier noe om hva som er på innsiden av siloene, kan de etter Klagenemndas syn ikke betegnes som «kamre for fôr». Derfor må trekk 5 i stridspatentet regnes som nytt sammenlignet med O2. Motholdet sier heller ingenting om hvordan fôret distribueres fra siloene, utover en tabell med overskriften «Technical Information» som oppgir at systemet har «feed storage and distribution systems». Det fremgår ikke klart og direkte av dette at O2 har en flerhet kamre som alle er forsynt med en egen fôrdistributør, sml. stridspatentets trekk 7.
- 30 For Klagenemnda har klager lagt frem et nytt mothold – norsk patentsøknad nr. 20170822 – her omtalt som D4. Søknaden ble inngitt 19. mai 2017 og allment tilgjengelig fra 20. november 2018. Ettersom søknaden for stridspatentet ble inngitt 20. april 2018 – det vil si etter inngivelsesdagen til D4, men før dokumentet ble gjort allment tilgjengelig – er D4 relevant for vurderingen av nyhet, jf. patentloven § 2 andre ledd andre punktum. Selve patentet angår ikke en merd, men er begrenset til et fôringssystem som kan benyttes for forskjellige merdkonstruksjoner. Figur 1 og 2 viser imidlertid en merd som ligner på den i stridspatentet. På figuren er det innrettet flere fôrsiloer som er plassert på dekket av et ytre oppdriftslegeme som omkranser en merd. Hver fôrsilo har en utmater for å lede fôr ut av siloen og frem til en munning inne i merden. I likhet med O2, sier D4 imidlertid ingenting om innsiden av siloene. Motholdet viser dermed ikke «en flerhet kamre for fôr»

i stridspatentets forstand. Klagenemnda finner derfor at stridspatentet har nyhet over dette motholdet.

Oppfinnelseshøyde

- 31 Det neste spørsmålet er om oppfinnelsen oppfyller kravet til oppfinnelseshøyde, jf. patentloven § 2 første ledd. Etter bestemmelsen må oppfinnelsen skille seg vesentlig fra hva som allerede var kjent før søknadens inngivelsesdag. Kravet sammenfaller med EPC artikkel 56 første punktum, og innebærer at en oppfinnelse har oppfinnelseshøyde dersom den ikke fremstår som nærliggende for en fagperson, jf. Rt-2008-1555 Biomar avsnitt 32–34.
- 32 Avgjørelsen av om et patentkrav har oppfinnelseshøyde beror på et faglig skjønn, jf. Rt-2008-1555 Biomar avsnitt 38. Ved den konkrete vurderingen av om et patent skal meddeles, benytter norske patentmyndigheter samme fremgangsmåte som EPO – den såkalte «problem og løsning-metoden» – som går ut på å:
- a) bestemme den «nærmeste kjente teknikk»;
  - b) formulere det «objektive tekniske problem» som patentet løser;
  - c) vurdere om oppfinnelsen ifølge patentkravene ville ha vært «nærliggende» for fagpersonen på området ved å starte fra den nærmeste kjente teknikk og det objektive tekniske problem.
- 33 Når det gjelder hva som er nærmeste kjente teknikk, er utgangspunktet at Klagenemnda skal identifisere det motholdet som representerer det mest lovende stedet å starte for å komme frem til løsningen patentet beskriver, jf. EPO Guidelines del G, kapittel VII, punkt 5.1. Dette utgangspunktet er imidlertid nyansert gjennom praksis fra EPO. I tilfeller der det er tvil om hvilket mothold som representerer det mest lovende stedet å starte, har EPO Boards of Appeal i flere saker uttalt at det kan være nødvendig å anvende problem og løsning-metoden på hvert av de aktuelle startpunktene. Se for eksempel T 64/16 punkt 4.2 og T 694/15 punkt 13.
- 34 Klagenemnda bemerker at motholdet D4 ikke var allment tilgjengelig på inngivelsesdagen for stridspatentet. Etter patentloven § 2 andre ledd tredje punktum kan slike mothold ikke tillegges vekt i oppfinnelseshøydevurderingen. Selv om det har mange trekk til felles med stridspatentet, kan D4 dermed ikke representere nærmeste kjente teknikk.
- 35 Etter Klagenemndas syn kan både D2 og O2 fungere som nærmeste kjente teknikk i denne saken. D2 er et patentskrift som i detalj beskriver løsninger på flere av utfordringene ved fiskeoppdrett på åpent hav. I tillegg har D2 samme formål som stridspatentet, nemlig å frembringe et fiskeoppdrettsanlegg som tåler å stå på værharde lokaliteter. Dette gjør det til et naturlig utgangspunkt for fagpersonen. O2 gir ikke like detaljerte beskrivelser av de tekniske løsningene, men viser til gjengjeld et merdsystem med flere fôrbeholdere,

jf. drøftelsen over i avsnitt 28, som er et av stridspatentets karakteriserende trekk. Dermed kan også O2 representere et utgangspunkt for fagpersonen som skal komme frem til den løsningen som stridspatentet beskriver.

- 36 For å formulere det objektive tekniske problem som stridspatentet løser, er det nødvendig å sammenligne forskjellene i trekkene til den nærmeste kjente teknikken og stridspatentets patentkrav, for deretter å identifisere den tekniske effekten disse trekkene resulterer i, jf. patentretningslinjene kapittel 4 punkt 5.5.2.
- 37 Forskjellen mellom D2, O2 og stridspatentet ligger først og fremst i utformingen av fôrsystemet. D2 omtaler ikke den konkrete utformingen av fôrsystemet, utover at det viser et rør med fôrslange som går gjennom den ytre strukturen og ut i merden. O2 viser en merd som har fôrbeholdere, jf. stridspatentets trekk 6, men sier ingenting om at beholderne er plassert inne i «en flerhet kamre for fôr», eller at hvert kammer har en egen fôrdistributør, jf. sml. stridspatentets trekk 5 og 7. Etter Klagenemndas syn er den tekniske effekten av disse trekkene at fôring kan skje under værharde forhold. På denne bakgrunn finner Klagenemnda at det objektive tekniske problemet stridspatentet løser, er *hvordan utforme et merdsystem som uavbrutt kan opprettholde sikrere fôring av fisk under værharde forhold som i åpent hav.*
- 38 Det neste spørsmålet er om stridspatentet ifølge patentkravene ville ha vært «nærliggende» for fagpersonen på området, dersom vedkommende tar utgangspunkt i den nærmeste kjente teknikk og det objektive tekniske problem. Det avgjørende er om fagpersonen ville valgt den patentsøkte løsningen med en rimelig forventning om suksess, jf. for eksempel T 867/13 DUKE UNIVERSITY/pompe disease punkt 11. Fagpersonen vil ta utgangspunkt i det nærmeste motholdet, men kan etter omstendighetene hente inspirasjon fra annen kjent teknikk. I hvert tilfelle må det gjøres en konkret vurdering av hvilken veiledning fagpersonen vil finne i teknikkens stand, jf. Stenvik, *Patentrett*, 2020, 4. utgave på side 230.
- 39 En fagperson som tar utgangspunkt i D2, og som blir stilt overfor problemet med å opprettholde sikrere fôring av fisk under værharde forhold, vil etter Klagenemndas syn raskt komme frem til et merdsystem med en stiv omkransende struktur som omfatter flere kamre for fôr, hvor hvert kammer omfatter én eller flere beholdere for fôret og er utstyrt med hver sin fôrdistributør. Å anordne flere fôrbeholdere og fôrdistributører sikrer redundans i systemet, ved at fôring kan opprettholdes for det tilfellet at én eller flere fôrbeholdere og -distributører blir satt ut av drift. Klagenemnda kan ikke se at en slik anordning som tilfører systemredundans er oppfinnerisk. Ved å plassere fôrbeholderne inne i kamre eller hus oppnås økt beskyttelse mot vær og vind for fôrbeholderne og for tilhørende utstyr som rør, ventiler og styring av disse, som alle vil være sårbare for korrosjon som følge av saltpåvirkning. Klagenemnda finner at anordning av kamre rundt fôrbeholderne for å gi økt beskyttelse er en nærliggende løsning for en fagperson. At fôrbeholderne vil være utsatt for vær og vind er en kjent utfordring ved fiskeoppdrett i åpent hav, og fagpersonen vil derfor forsøke å skjerme beholderne ved bruk av et

beskyttende ytre lag. Motholdet O3 er et eksempel på at det samme er søkt oppnådd tidligere, ved at fôrbeholderne i O3 er beskyttet inne i baugen på et skipsformet merdsystem. Å plassere fôrbeholderne inne i kamre fremstår som en enkel løsning for å oppnå økt beskyttelse for beholderne.

- 40 Ordlyden i stridspatentets krav 1 angir ikke presist hvor kamrene er plassert på den omkransende stive strukturen. Krav 1 oppgir kun at strukturen «omfatter» en flerhet kamre. Dette betyr at kamrene er inkludert i strukturen, men det angis ikke hvor kamrene befinner seg. Beskrivelsen oppgir riktignok på side 3 linje 8 at kamrene «kan være posisjonert på innsiden av den omkransende stive strukturen», og tegningene i figur 4 og 5 viser utførelsesformer hvor kamrene er plassert på innsiden av strukturen. Beskrivelsen og tegningene sier imidlertid bare hvordan oppfinnelsen *kan* utøves; ikke hvordan den nødvendigvis *må* utøves. Slik stridspatentets krav 1 er formulert, kan kamrene dermed plasseres hvor som helst på den stive strukturen.
- 41 For fagpersonen som tar utgangspunkt i D2 vil det være mest naturlig å plassere kamrene med fôrbeholdere på toppen av den stive strukturen, slik at de er plassert over havnivå og er tilgjengelige for en operatør som skal laste fôr inn i beholderne. Som forklart viser D2 et rør med en fôrslange som går gjennom den ytre strukturen og ut i merden. Motholdet gir inntrykk av at resten av fôrforsyningssystemet, dvs. fôrbeholderne, pumper og ventiler er plassert et annet sted enn på innsiden av den ytre strukturen, noe som vil lede fagpersonen bort fra en slik plassering. Fagpersonen har dessuten kjennskap til eksisterende merdsystemer tiltenkt åpent hav, og det er naturlig for han eller henne å se hen til O2, som viser et merdsystem der flere fôrbeholdere er plassert på toppen av en omkransende stiv struktur. Konvensjonelle fôrsystemer, som vist i for eksempel O8, utformes også vanligvis slik at fôrbeholdere plasseres oppå en plattform. Dette styrker inntrykket av at det er nærliggende å plassere en flerhet kamre for fôr på toppen av den omkransende stive strukturen. Dette er en løsning som omfattes av stridspatentets krav 1. Etter Klagenemndas syn vil denne løsningen være nærliggende også dersom fagpersonen tar utgangspunkt i O2 som nærmeste kjente teknikk.
- 42 På denne bakgrunn finner Klagenemnda at fagpersonen med utgangspunkt i D2 eller O2 ville forsøkt en løsning som angitt i stridspatentets krav 1, og det med en rimelig forventning om at løsningen ville opprettholde sikrere fôring av fisk under værharde forhold. Løsningen var nærliggende for en fagperson. Klagenemndas konklusjon er dermed at den tekniske løsningen i stridspatentet med det opprettholdte kravsettet av 28. september 2021 ikke skiller seg vesentlig fra teknikkens stand, og at den dermed ikke oppfyller kravet til oppfinnelseshøyde, jf. patentloven § 2 andre ledd.
- 43 Det subsidiære kravsettet innlevert 31. mai 2022 skiller seg fra det opprettholdte kravsettet ved at det er presisert at hvert kammer omfatter én eller flere beholdere «inne i kammeret». Klagenemnda har allerede lagt til grunn at det å plassere beholdere inne i et kammer for fôr ikke er oppfinnerisk, se avsnitt 39. Det subsidiære kravsettet mangler derfor også oppfinnelseshøyde.

- 44 I det atter subsidiære kravsettet av 29. august 2022 er det uttrykkelig presisert at «kamrene er posisjonert på innsiden av den omkransende stive strukturen». Etter Klagenemndas oppfatning er dette en presisering som tilfører oppfinnelseshøyde til stridspatentet. Plasseringen av kamrene på innsiden av den stive strukturen gir økt beskyttelse mot påkjenninger fra omgivelsene, og dette bidrar til å løse det objektive tekniske problemet.
- 45 Som forklart i avsnitt 41 vil fagpersonen med utgangspunkt i D2 eller O2 komme frem til en løsning der kamrene for fôr er plassert på toppen av en omkransende stiv struktur. Det er ingen av motholdene i saken som oppfordrer fagpersonen til å plassere kamrene på innsiden av strukturen. Det eneste motholdet som kan sies å vise en løsning med en viss likhet er videoen i O3, som viser et skipsformet merdsystem hvor fôrbeholdere i baugen forsyner et flertall merder som ligger på rekke lenger bak i den skipsformede konstruksjonen. Beholderne er imidlertid ikke plassert på en omkransende stiv struktur, og videoen sier ingenting om en flerhet kamre med hver sin fôrdistributør. Etter Klagenemndas syn viser O3 et system som er svært forskjellig fra fagpersonens utgangspunkt, noe som gjør det lite naturlig for fagpersonen å se hen til dette motholdet. Om fagpersonen skulle se hen til O3, må han eller hun i alle fall legge ned en oppfinnerisk innsats for å komme frem til den ganske ulike løsningen i stridspatentet. Fagpersonen ville derfor ikke forsøkt å plassere kamrene for fôr på innsiden av den omkransende stive strukturen. Løsningen var dermed ikke nærliggende for en fagperson.
- 46 Klagenemndas konklusjon er at den tekniske løsningen i stridspatentets atter subsidiære kravsett av 29. august 2022 skiller seg vesentlig fra teknikkens stand, og at den dermed oppfyller kravet til oppfinnelseshøyde, jf. patentloven § 2 andre ledd.

Det avsies slik

Slutning

- 1 Klagen tas delvis til følge.
- 2 Patent nr. 344991 opprettholdes i endret form med patentkrav mottatt 29. august 2022, samt beskrivelse og tegninger som opprinnelig meddelt.

Sarah Wennberg Svendsen
(sign.)

Arvid Øvrebø
(sign.)

Jonny Roaldsøy
(sign.)